

ROZHODČÍ SOUD

při Hospodářské komoře České republiky
a Agrární komoře České republiky

Rozhodčí řízení

Rozhodovací praxe Nejvyššího soudu České republiky a Ústavního soudu České republiky k řízení o zrušení rozhodčího nálezu

Rozsah přezkumu rozhodčího nálezu

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 4. 2017, sp. zn. 23 Cdo 5360/2016

Při rozhodování o zrušení rozhodčího nálezu není soud oprávněn přezkoumávat napadené rozhodnutí věcně, tedy z hlediska správnosti hodnocení provedených důkazů, správnosti skutkových zjištění a následného právního posouzení věci. Institut návrhu na zrušení rozhodčího nálezu totiž nemůže sloužit jako opravný prostředek proti rozhodčímu nálezu.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 1. 2021, sp. zn. I. ÚS 2674/20

Důvody a námitky stěžovatelky pro zrušení rozhodčího nálezu podle § 31 písm. e) zákona č. 216/1994 Sb. jsou nepřípustné, neboť jsou zaměřeny do hodnocení důkazů.

Možnost napadení pouze některého z výroků

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2024, sp. zn. 23 Cdo 2848/2022

Naplnění předpokladů § 31 písm. e) zákona o rozhodčím řízení lze posuzovat i tehdy, byl-li rozhodčí nález napaden pouze ve výroku o náhradě nákladů řízení.

Pozn. RS: Návrhem na zrušení rozhodčího nálezu může být napaden i jen některý z výroků rozhodnutí (např. výrok o náhradě nákladů řízení).

Možnost napadení usnesení

Nález Ústavního soudu ze dne 16. 7. 2013, sp. zn. I. ÚS 1794/10

Tu však nelze přehlédnout, že tento výrok usnesení rozhodčího soudu, materiálně posuzováno, má nezanedbatelný dopad do majetkové sféry stěžovatelů. Ustanovení čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod jednoznačně zaručuje, že vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Účastníci řízení musí mít i v rozhodčím řízení rovné postavení a musí jim být dána plná příležitost k uplatnění jejich práv. Výklad použitý obecnými soudy však *de facto* staví stěžovatele do neodůvodněně nerovného postavení vůči těm, o kterých je

rozhodováno rozhodčím nálezem; dopad nálezu může mít – v tom kterém případě – pro účastníka rozhodčího řízení význam srovnatelný či dokonce i nižší, než tomu je u napadeného usnesení v této souzené věci.

Pozn. RS: V konkrétních případech se lze domáhat u obecného soudu i zrušení usnesení (nejen rozhodčího nálezu).

Odnětí možnosti jednat před rozhodcem a poučovací povinnost

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2012, sp. zn. 23 Cdo 2950/2010

Při posuzování toho, zda byla straně v rozhodčím řízení poskytnuta možnost věc před rozhodci projednat, musí soud zkoumat, zda v konkrétním rozhodčím řízení s přihlédnutím ke všem okolnostem případu byla straně rozhodčího řízení poskytnuta dostatečná možnost k uplatnění jejích procesních práv a rovněž zda se procesním postupem rozhodčího soudu jedna ze stran nedostala do nerovného postavení vůči druhé straně.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 23 Cdo 2016/2011

Jestliže rozhodce v rozhodčím řízení neposoudí obranu žalovaného, jíž uplatňuje svou pohledávku k započtení proti uplatněné pohledávce žalobce, věcně, tj. zda došlo v důsledku tohoto úkonu k zániku (částečnému zániku) pohledávky žalobce, s odůvodněním, že k tomuto posouzení nemá rozhodce pravomoc, odnímá tím účastníku možnost věc před rozhodci projednat.

Usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 2. 2021, sp. zn. I ÚS 2296/20

Vady odůvodnění samy o sobě důvodem ke zrušení rozhodčího nálezu nejsou, stejně jako (zásadně) neposkytnutí poučení podle § 118a občanského soudního řádu, jestliže obě strany měly možnost se k věci dostatečně vyjádřit, vzájemně byly seznámeny se svými stanovisky a mohly na ně adekvátně reagovat.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 32 Odo 1528/2005

V rozhodčím řízení podle zákona č. 216/1994 Sb. se přiměřeně použijí ustanovení § 118a o.s.ř.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.3.2012, sp. zn. 32 Cdo 4706/2010

Poučení účastníků podle OSŘ rozhodčím senátem přichází v úvahu jen tehdy, jestliže možné jiné právní posouzení věci vyžaduje doplnění vylíčení rozhodujících skutečností a navržení důkazů je prokazující.

Důsledky podané námitky neplatnosti rozhodčí smlouvy

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2013, sp. zn. 23 Cdo 2406/2011, publikovaný v civilní části Sbírkky pod č. 68/2013

Námitka neplatnosti rozhodčí smlouvy včas uplatněná v rozhodčím řízení má za důsledek, že z hlediska ustanovení § 33 zákona o rozhodčím řízení se tato námitka vztahuje i na jiné důvody neplatnosti rozhodčí smlouvy, než které byly případně v této námitce skutkově popsány.

Rozsah námitek proti pravomoci rozhodce a jejich přezkum v soudním řízení

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2015, sp. zn. 23 Cdo 2124/2014

Namítl-li účastník ve svém prvním úkonu, který v rámci rozhodčího řízení učinil, neplatnost rozhodčí doložky z důvodu neurčitosti právního úkonu, může v soudním řízení o přezkum rozhodčího nálezu uplatnit i námitku, že se rozhodčí smlouva na dohodnutou věc nevztahuje. Za situace, kdy žalobkyně (v rozhodčím řízení žalovaná) již ve svém prvním podání namítá nedostatek pravomoci rozhodce, který lze obecně podřadit pod ustanovení § 31 písm. b) zákona o rozhodčím řízení, je pak zachována podmínka § 33 zákona o rozhodčím řízení i pro jiný ze zrušovacích důvodů vyjmenovaný v ustanovení § 31 písm. b) zákona o rozhodčím řízení než toho, který je v námitce skutkově popsán.

Povaha lhůty pro podání návrhu na zrušení rozhodčího nálezu

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. 5. 2012, sp. zn. 23 Cdo 3728/2011, publikovaný v civilní části Sbírky pod č. 100/2012

Ustanovení § 32 zákona č. 216/1994 Sb. ve znění před novelou provedenou zákonem č. 19/2012 Sb. je významné jen z hlediska posouzení včasnosti podání samotného návrhu na zrušení rozhodčího nálezu. Nemůže představovat omezení procesních práv žalobce doplňovat rozhodující skutečnosti obsahující další důvody zrušení rozhodčího nálezu podle ustanovení § 31 citovaného zákona v průběhu řízení. Omezení práva je doplňovat mohou představovat pouze zákonné procesní limity podle občanského soudního řádu (např. koncentrace řízení).

Postoupení pohledávky a procesní nástupnictví

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 7. 2013, sp. zn. 33 Cdo 2975/2012

Smlouva o postoupení pohledávek je způsobilá mít za následek přechod nebo převod práva nebo povinnosti ve smyslu ustanovení § 107a o. s. ř. i v řízení o zrušení rozhodčího nálezu, z něhož plynoucí práva byla postoupena právě na základě této smlouvy o postoupení pohledávek. Rozhodnutí o návrhu na zrušení rozhodčího nálezu totiž ovlivní, zda se postupník bude moci domáhat svých práv z rozhodčího nálezu či nikoli.

Pravomoc českých soudů pro řízení o zrušení rozhodčího nálezu

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1034/2012, publikované v civilní části Sbírky pod č. 24/2014

Dohodly-li si subjekty se sídlem v České republice, že jejich případný spor bude rozhodovat Mezinárodní rozhodčí soud při Mezinárodní obchodní komoře v Paříži s místem konání rozhodčího řízení ve Vídni v Rakousku, rozhodčí nález v takovém řízení vydaný není tuzemským rozhodčím nálezem a není tak dána pravomoc českých soudů pro řízení o jeho zrušení podle zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Na uvedeném nic nemění, že podle dohody stran se ústní jednání v rámci rozhodčího řízení konalo v Praze.

Aktivní legitimace k podání návrhu na zrušení rozhodčího nálezu

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 8. 2016, sp. zn. 23 Cdo 5761/2015

K návrhu na zrušení rozhodčího nálezu jsou legitimovány jen strany rozhodčího řízení, přičemž účastníky řízení před soudem jsou strany původního řízení před rozhodci. K návrhu na zrušení rozhodčího nálezu tak není legitimována ani manželka účastníka rozhodčího řízení, i když v rozhodčím řízení bylo rozhodováno o dluhu ze závazku, který byl uzavřen za trvání manželství tímto účastníkem a který tvoří společné jmění manželů.

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 9. 2016, sp. zn. 23 Cdo 5728/2015

Vedlejší účastník, vystupující v rozhodčím řízení na straně jednoho z účastníků, nemá legitimaci k podání žaloby na zrušení rozhodčího nálezu.

Autor:

Rozhodčí soud při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky

V Praze dne 10. 6. 2024

Aktualizováno: 3. 4. 2025